

Posudek diplomové práce Magdy Kocurkové
Statiova popisná lyrika a dobový umělecký styl

Téma diplomové práce rezonuje se současným trendem v literárním bádání, tj. s hledáním společných rysů s dalšími oblastmi umění konkrétního historického období. V tomto případě bylo cílem pokusit se najít společné rysy dobového uměleckého, resp. výtvarného stylu a popisné lyriky P. Papinia Statia, a to na příkladu několika básní ze sbírky *Silvae*. Předpokládaným opěrným či alespoň výchozím bodem tak bylo sledování určité Statiovy působivé rétoričnosti ústící až v teatrální manýrovanost.

Předložená diplomová práce má 60 stran (zhruba 70 NS čistého textu) a opírá se o 34 cizojazyčných prací (převážně anglicky psaných) a tři edice Statiových básní. V seznamu literatury není toto obvyklé rozdělení bohužel zachováno. Členění práce dobře odpovídá zvolenému postupu. Úvodní kapitola (s. 7-13) obsahuje dvě subkapitoly, z nichž první je víceméně popisná a je věnována jen Statiově biografii, druhá – Flaviovský Řím ve Statiových *Silvae* – byla zřejmě zamýšlena jako odrazový můstek pro další zkoumání korelací mezi Statiovými popisnými básněmi a výtvarným uměním i životním dobovým stylem. Ve skutečnosti se zabývá většinou architekturou. Pravda, čerpá hodně ze Statiových básní, zejména 1,3 a 2,2, i z dalších autentických pramenů (Livius, Suetonius, Cassius Dio, Plinius St.), ale vztahy k dalším oblastem umění jsou jen naznačeny, nikoli jasně formulovány. V tom zůstala diplomantka svému úkolu něco dlužna.

Jádro práce tvoří dvě rozsáhlejší kapitoly zaměřené na interpretaci a překlad básní 1,1 (*Equus maximus Domitiani imperatoris*, s. 14-37) a 4,6 (*Hercules epitrapezios Novi Vindicis*, s. 38-55). S volbou těchto básní lze souhlasit. Obě kapitoly mají shodnou a jasnou strukturu. Úvodní pasáž seznamuje s reálnými okolnostmi týkajícími se daného uměleckého objektu, poté následuje úvod k básni samé. Další část, kterou autorka – z důvodů mně nepochopitelných – nazvala „recepce“, obsahuje souhrn názorů moderních badatelů. Navazující dvě kapitolky (žánr, styl, zdroje a struktura) představují úvod k vlastní interpretaci. M. Kocurková se snaží

podat podrobnou a důsledně z textu vycházející interpretaci, opírá se ovšem o velmi dobře pročtenou sekundární, vesměs recentní literaturu. Respektuje uvedenou strukturu básně, všímá si uplatněných výrazových prostředků, pozorně uvádí intertextové vazby Homérem počínaje a Statiovými současníky konče. V předložených interpretacích nedominuje polemický hlas autorky, je však třeba přiznat, že ze sekundární literatury bystře vybírá to, co je v souladu s jejím vlastním názorem. Polemika je proto spíše výjimečná. Velmi dobře je zpracována např. interpretace vv. 26-60 (s. 26nn.), stejně jako verše, které líčí postavu Curtia a jeho řeč (v. 66-84 (s. 31nn.)). K veršům 74n. poznamenávám, že zde je pravděpodobnější inspirace Vergiliovými Georgikami než Aeneidou.

Vcelku zdařilá je rovněž interpretace b. 4,6, zejména poměrně rozsáhlá pasáž věnovaná významným majitelům Herkulovy nástolní sošky (v. 59-88) i následující verše (od v. 89 do konce) popisující její současné umístění a ocenění majitele Novia Vindika. Nepřesně formulovaná a přinejmenším sporná jsou tvrzení o helénizaci na s. 39. Připomínku mám k překladu v. 4-7, zejména *ludibria ventris* (v.5) a *perpetuis ... fastis* (v.7) a dále k v. 57: *at haec clavae meminit manus*.

Téma této diplomové práce je náročné a bylo takto vypsáno proto, aby diplomandka mohla využít znalostí získaných v obou studovaných oborech, tj. latině i klasické archeologii. Je třeba konstatovat, že do značné míry autorka těchto možností využila. V úvodních pasážích i při interpretaci jednotlivých míst velmi často uplatnila znalosti antického výtvarného umění. Pozitivně hodnotím, že si dobře poradila i s ne právě jednoduchým textem Statiových básní. Osvědčila také, že dovede pracovat se sekundární literaturou. Za nedostatek práce považuji slabší propojení obou sledovaných oblastí, výtvarné a literární. Autorka uvádí dlouhou řadu příkladů, ale sleduje je odděleně. Chybí mi odkazy na teatrálnost a také detailní interpretace Statiovy manýrovanosti. Domnívám se, že v případě Statia je třeba brát v úvahu právě manýrované zacházení s klasickou poezií a že užívat termínu manýrismus není této tvorbě přiměřené, ačkoli je to v odborné literatuře časté.

Diplomová práce byla zřejmě dokončována ve spěchu, takže diplomandka nebyla s to věnovat formulacím dostatečnou pozornost. Proto také nevyniká po stránce stylistické, ba dokonce na několika místech ani pravopisné: např. na několika místech psaní adjektiv s velkým počátečním písmenem (Trójský, Alexandrijský, Augustovský); Kallimachova sbírka by měla být citována jako Aitia, nikoli v latinizované podobě Aetia; podivná a často se opakující vazba „navrhuje, že“; občas chybějící nebo naopak přebývající výrazy; v práci zůstalo i poměrně dost překlepů. Celková úprava práce je však vyhovující.

Práce trpí „nemocí“, která bývá dosti častá, že totiž diplomand neumí využít prostudovaný materiál a dobré myšlenky obsažené v jednotlivých kapitolách pro závěrečném shrnutí, a proto se nezdaří odpovídajícím a dostatečným způsobem prezentovat výsledky. Závěr této práce má totiž spíše esejistický charakter, než že by byl právě onou zmíněnou prezentací výsledků. Tento nedostatek přičítám mj. tomu, že diplomandka v posledním období studia pracovala zcela samostatně a bez konzultací. Bylo by vhodné, aby kol. Kocurková při obhajobě vyložila závěry své diplomové práce ještě přesněji a podrobněji.

I přes uvedené výtky a připomínky však diplomová práce M. Kocurkové jako celek splňuje standardní požadavky kladené na práci diplomovou a zadání tak lze v základních parametrech považovat za splněné. Proto doporučuji, aby se stala podkladem pro obhajobu. Vzhledem k tomu, že v některých aspektech práce poněkud zaostala za možnostmi zpracovaného materiálu navrhuji hodnocení stupněm dobře.

V Praze 1.9.2014

Doc. PhDr. Eva Kuťáková, CSc.,
vedoucí práce